

FIKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

SAYI 52 KASIM 2023

GÜZEL OLAN HER ŞEY

1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618

1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618

1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618
1,618 1,618 1,618
1,618

1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 v1,618 1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618 1,618 1,618
1,618 1,618
1,618

AYSMVLNRV

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakru-zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

K. Atatürk

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi 2 yıldır sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Betül Utcu
Beyda Topan
Demet Antepüzümü
Elif Güzel
Esra Akdaş
Firdevs İzgören
İsmail İğdeli Mehmet
Ali Keskinkılıç
Güncellendi
Melis Özşahin
Mürsel Koç
Rafiye Kalaycıoğlu
Şüheda Bice
Tuğba Bademci
Zühal Oğuz

Editörlerimiz

Merve KAKICI
Meryem ÇAYCI
Özgür AKTAŞ
Firdevs İZGÖREN

Kapak İllustrasyon

Ayşe MAVİLİ NARİN

Tasarım

Sıla ERGÜN
Yaren GÜZELKARALAR

Sesli Dergi

Sılanaz KALENDER

Web Tasarım

Emre KIDIR

İletişim

Büşra AYRANCIOĞLU
Sıla Naz KALENDER

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime

52.Sayı

Kasım/2023

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

geçebilirsiniz.

Geleceğimiz Kitapta

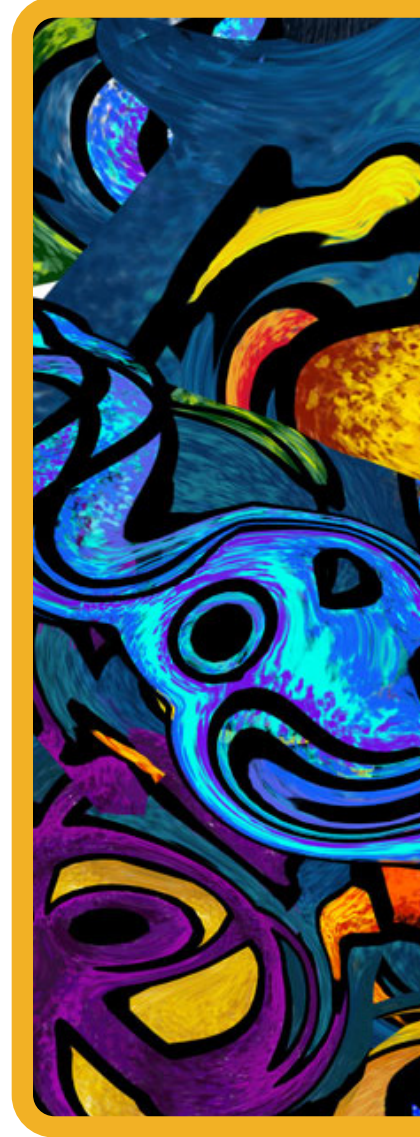
Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 🐦 @gelecegimizkitapta

GÜZELE PERDE: ŞER

Her yerde olan şeylerin neden kıymeti bilinmez? Fark edilmezlik, ihmal edilmişler, yok saymalar hep mi güzel şeyleri/insanları/zamanları/mekanları bulur? Hem öyle hem değil aslında. Güzel muhafazaya muhtaçtır. Ki onu muhafaza etmek çetin bir vazifedir. Ne herkes talip olabilir ne de üstesinden gelebilir. O başlı başına bir iştir. Nimete yakın olanın bedele de yakın olduğu bir noktada durur. Bedele rıza gösterenlerin bir sonraki durakta kendilerini bekleyen nimete kavuşmaları gibidir. Lâkin esas olan sonraki duraktan habersiz şekilde bu rızaya gönlünü vermektir. Olgunlaşmak için acı çekmeye rıza göstermektir. Aslında bu acının olma sancısı olduğunu kabul etmektir. Hz. Mevlana'nın deyişiyle bir halının tokmakla dövülmesi, onun incinmesi için değil içindeki tozların dökülerek temizlenmesi içindir. Bir hastanın acı ilaçlar içmesi doktor zulmü değil, şifayı arama yolunda verilen mücadelenin bir tezahürüdür. İşte insanın acı çekmesi, zorlanması, daralması, yorulması, düşmesi, incinmesi de böyledir. Güzele ulaşma yolunda dökülen emek yaşlarıdır; mücadele adımlarıdır ve hamlik damlalarının buharlaşmasıdır. Her düşüş sonrasında yaşanacak kalkış için bir vesiledir. Zira kalkmak için önce düşmek gerekir. Halbuki düşüşün ne suçu vardır güzel olan durağa varmadan önceki çukur görevinden başka? Peki bu bir suç mudur? Değilse düştüğümüz hadiselerle duyduğumuz öfkenin altında yatan duygu nedir? Peki düşenlere karşı neden bu kadar kızgınızdır? Suçla suçlunun birbirine karıştığı yerde güzele ulaştıran yollar da çıkmaza girer. Aynı yollarda dönüp dururuz da bir türlü yolumuzu bulamayız. Ne zaman "adaletin suçu suçluyu aramak değil, sonuna kadar masumiyeti aramak" (Tapduk Emre) olduğunu idrâk ederiz; tam da o zaman çıkmaz yollar çıkar olur. Hem de güzele giden yollara bağlanır. Yol yolu açar, perdeler aranır da insan, şer gördüklerinin güzele perde olduğunu idrak etmeye başlar. Sonra bakar ki Allah şer yaratmamıştır. Güzel olan şeylere şer gömleği giydirmiştir. Güzelin kıymetini bilenlerin eline, diline ve gönlüne düşmesi için ne güzel hikmetlerdir bunlar. "Görenedir görene; köre nedir, köre ne!" (Erzurumlu İbrahim Hakkı)

Beyda TOPAN

HAYAT HANIM'IN ÜTÜSÜZ ELLERİ

Yağmur, her zaman toprağın ıslak olmasını ister. Zira yaratılış amacı budur, yağmak. Yağmayan bir yağmur, gökyüzüne ağırlık yapar. Ama mesela karınca bu durum abartıldığında, yani her taraf çamur deryası olduğunda rahatsız olur. O da yağmurun yağmamasını ister ve o minik bedeniyle bu durumla başa çıkamayacağını düşünür. Onun yaratılışı da böyledir. Peki benim yaratılış amacım ne? 84 senedir neden ağırlık yaptım bu dünyaya?

...

Pencere pervazındaki yağmur damlalarıyla mücadele eden karıncayı izlerken, bunları düşünüyordu Hayat Hanım. Gri bir havada, gri bir hastane odasında, hemşirelerin giydirdiği gri pijamalarla, bu hayatta yaşayabileceği başka bir rengin kalmadığını anlamıştı. Anlamıştı anlamasına ancak, ne için yaşamıştı bu hayatı, işte onu bilmiyordu. Nasıl bir yer kaplamıştı, yaşamın neresinde durmuştu, neden ağırlık yapmıştı bu dünyaya? Odasının kapısı tıklatılınca, hiç acelesi olmayan bakışlarını, ağır ağır kapıya doğru yöneltti. Gördüğü şey karşısında, belki birkaç haftalık, belki de birkaç günlük ömrü kalmış 84 yıllık Hayat Hanım, ancak bu kadar şaşırabilirdi. Annesi, onu en son bıraktığı halinde kapının yanında dikiliyordu. Kiremit rengi pardösünün sağ cebindeki dikiş izi bile öylece duruyordu. Aynı renkten ip bulamamıştı da mavi iplikle dikmişti söküğü. Gözlerini kıstığında mavi renk ipi bile görmüştü Hayat Hanım. Bakışlarını annesinin ellerinde dolaş-

tırdı, kendi elleriyle kıyaslayınca daha “ütülüydü.” Evet evet, kırışıklıklarından arınmış, canlı, pürüzsüz, ütülü elleri vardı annesinin. Ellerinden yukarıya doğru çıkardı bakışlarını, boynundaki inci kolyeyi geçince yüzünde bekletti gözlerini. Uzun uzun inceledi annesini, gülümsüyor muydu? Hayır. Kızgın, hiç değildi. Daha yeni ağlamış gibi kızarmıştı burnunun ucu. Ama mutsuz da durmuyordu. Annesinin yüzü “bilge” duruyordu. Tüm denizleri geçmiş, duygu dalgalarının kıyısına vurmuş bir bilgeliği bu. Hastane koridorundan gelen ayak sesleri Hayat Hanım’ın odasının önünde durdu. Annesinin yanından içeri tekerlekli sandalyeyle Umut’u getirdi hemşireler. Umut kucığında bir fanus tutuyordu. Önce fanusu aldı hemşire, yatağın yanındaki şifonyerin üzerine dikkatlice koydu. “Aman korkmasın balıkların,” diyerek gülümsedi Umut’a. Tedirgin bir bakış attı Umut.

Hayat Hanım üzerindeki battaniyeden sıyrılıp kapıya doğru yöneldi. Annesi ütülü, canlı ve pürüzsüz ellerini uzattı kendinden 50 yaş büyük kızına. Annesinin elinden tuttu Hayat Hanım. Odadan çıktılar ve koridor boyunca yürümeye başladılar. Yürüdükçe gençleşti Hayat Hanım, yürüdükçe küçüldü. Ta ki 5 yaşına gelene kadar. 5 yaşında, annesi ölen Hayat’a dönüşene kadar yürüdü.

Hemşire Umut’u tekerlekli sandalyesinden aldı kucagina. Yatağa özenle yatırırken sordu: “Balıklarının ismi var mı?” Yine aynı tedirginlikle baktı Umut: “Henüz yok.” Umut’un bacaklarını battaniye ile örterken gülümsedi hemşire: “Bak şu mavi çizgili olan ‘Hayat’ olsun bence, senden önce burada kalan teyzemizdi.”

Şüheda BİCE

GÜZELE VE İYİYE FARKLI BAKIŞ

Her şey iyilik ve güzellikle başlar.

Güzele ve iyiye dair her şey kişisel bakışla, düşünmekle, görmekle başlar aslında. Davranışlarımıza, hal ve hareketlerimize, yüzümüze ve mimiklerimize yansımından oluşan bir yaşam biçimi olur hayatımızda. İyilikler ve güzellikler karşılık beklemeden yapılırsa değerli olur ve anlam kazanır.

“Güzel bakan güzel görür; güzel düşünen güzel davranır.” lafı hayatımızda her şeyin aslında kendimizde başladığının kanıtıdır. Bir bakıma her şey bizle başlar; hayatın sıfır noktası, yani çıkışı biziz, nasıl başlarsak öyle biter. Bu anlamı değiştirmek bizim elimizdedir. Bir bakıma kötü başlarsak kötü bitmemeli bunu değiştirmeliyiz. Nasıl başlarsa başlasın iyiye, güzele çevirebilmeliyiz hayatın akışını, yaşamı. Her şey güzel başlar aslında, hayat güzelliklerle, iyiliklerle var olur; bildiğimiz, bilmediğimiz farkında olduğumuz olmadığımız...

Farklı bakış açılarıyla baktığımızda asıl sorgulanması gereken;

İyi olan her şeyin güzel olduğu mudur?

Yoksa güzel olan her şeyin iyi olduğu mudur?

Aslında hayatta hep güzellikler vardır. Bizim, yani insanların yaşadığı toplumun bakış, anlam, yönlendirme ve şekillendirmeleriyle iyi-kötü, güzel-çirkin yönleri ortaya çıkar. Bizim bakış açımız hayatın içindeki; Kötünün, güzelliklerle mi? İyinin, kötülüklerle mi? veya yapılandırma ve anlamlandırmalarımızla mı? şekil alacağını gösteriyor.

Hayat; bizim değerlerimiz, hayata bakışımız, yaşam ve iyiliklerle, güzelliklerle, davranışlarımızla anlamlandırmamızın ürünüdür.

Biz hayatın ta kendisiyiz.

Yaşam biziz aslında.

Biz yaşarsak hayat can bulur.

Yani biz yoksak hayatta yoktur aslında.

İnsanlar, yani bizler hayata can katan gerçek unsurlarıdır. Ama zamanla bu kişisel çıkar, bencil istek ve menfaatlerimiz ön plana çıkınca, işte toplum ve çevredeki yozlaşmayla birlikte değerler farklılaşabiliyor. İyilikler, güzellikler bizlerle yani insanlarla bozulma ve yozlaşmaya başlayabiliyor. Kıskançlık, kişisel çıkar, menfaatler, bakış açımızda bencillik, benmerkezci yapı yüksek olan toplumlarda “Ben yoksam hiç bir şey olmasın.” değer yapısıyla güzellikler, kötülüklerle dönüşmeye başlıyor. Var olan hayat hep aynı bizim insanların değerleriyle belirleniyor, her şey güzel olmasa da yaşam bir bütündür. Olumlu olumsuz taraflarıyla ihtiyaç olan şeye sahip olduğumuzda mutlu, sevinçli; sahip olunmadığında elde edilmediğinde mutsuz, huzursuz, kötü olarak görülür. Aslında iyi -kötünün, güzel-çirkinin bir parçasıdır. Biri olmadığında diğerinin bir anlamı olmuyor. Bunun farkına varmamızla hayata bakışımız daha anlamlanacaktır.

İnsanlar için bir bakıma ihtiyacımız olan şeye sahip olmak en büyük mutluluk, dünyanın en güzel şeyi olabiliyor. Bunlar;

Hastanede yatan hastanın iyileşmesi.

Kronik bir hastalığı olan hastanın, sonuçlarının iyi çıkması.

Sınava giren öğrencinin, sınavda başarılı olması.

Herhangi bir şey için kuraya giren kişinin kuradan isminin çıkması.

Mülakatta giren bir kişinin, mülakatta başarılı olması gibi mutluluklar olabilirken

Bir de daha kısa süredeki mutluluk olabilir. Bunlar da insanlar için daha kısa, bir anlık olup o an için ihtiyaç duyulduğu zaman, sahip olunduğunda, sevinci en büyük mutluluk. Kişi için en güzel, en değerli olan ise: Susuz olan biri için dünyanın en değerlisi bir bardak su olması. Hayat sudan ibaret oluyor onun için. Aç olan bir lokma ekmeğe, nefes alamayan bir nefeslik oksijene, yalnız olan insanın bir selama dertleşeceği bir dosta ihtiyacı görünse de bunlar genel olarak yaşamda ihtiyaç duyulan şey. Dünyanın en büyük mutluluk kaynağı, kısmen ve o anlık olsa da sürekli kalıcı hayatta iyiliğin güzelliğinin aslı olmayabiliyor.

Yaşam için insanların kalıcı, topluma faydalı, insanlığa hizmet eden, insanlar için daha değerli ve önemli iyilikler, güzellikler faydalı hatıralar, anlamlı izler bırakması gerekir. Güvenilir, dürüst, iyi olmak; güzel olan şeyler yapmakla başlamalı. Bir insanın olmazsa olmazı en başta sahip olması gereken özellikler; yaşamında duruşuyla, davranışıyla, asıl olan içten, gerçekçi, doğru, samimi olup iyilikte, güzellikte geçici değil bedeni-ne kişiliğine tamamıyla sirayet etmiş kalıcı bir yapıda olmasıdır. İşte o zaman insanlar toplumda hatırlan-dıklarında; anlarıyla, hatıralarıyla güzellikleri ve iyilikleri ile bir birey olarak anılırlar. Ama devamlı olur anlık değil. Hep bizle birlikte olacak düşüncemizde, aklımızda, bedenimizde yaptığımız, çevremizde, yakı-nımızda, yardımımız dokunduğu maddi manevi destek olduğumuz yararımızın dokunduğunda. İnsancıl, sevecen, iyi bir insan olmak güzel bir tebessüm veya gülümseme gibi küçük görünse de en büyük mutluluk, güzellik olabiliyor. İyilikler ,güzellikler yaşam sürecince bizimle beraber olur veya arkamızda kalacak olan iyi güzel anılar değerler, davranışlarımız, yaptıklarımız, eylemlerimizdir.

İyi ve güzeli anlamlandırma, güzel olan her şey iyi midir?

İyi olan her şey güzel midir?

Kişisel yarar varsa güzel midir?

Kişisel yarar yoksa güzel değil midir?

Bir topluma yarar sağlarsa güzel midir?

Topluma yararı yoksa güzel değil midir?

İyilik ve güzelliğin kişisel veya bir topluma ait değerinin değil asıl değerinin farkına varılması, bilinme-si için gerçek anlam ve öneminin bilinmesi gerekir. Kişisel fayda veya toplumun belli bir kısmına fayda sağlıyorsa iyi güzel olması anlamına gelir. Demek değildir. Gerçek anlamda iyi ve güzel olan şey; sürekli ve her kişi için geçerli farklı farklı kültür ve insanlar, farklı toplumlar için kabul gören ahlaki ve kültürel sosyal anlamda genel ahlak kural ve görgülerinin, değerleri doğrultusunda olan kişisel veya bir topluma özgü olmayan, geçici değil bütün zamanlarda yaşanmış yaşanacak olan hayatta tüm insanlara toplumlarca devamlı ebedi gelmiş geçmiş her zaman var olan gerçekliğini hiç bir zaman kaybetmeyen her yerde geçer-li değerlerini her ortam ve zamanda koruyabilen yapısal olarak kalıcı olan, kişiler ve toplumlarca kişisel çıkarlar için değişime uğratılamayan ve menfi çıkarlar için kullanılamayan zaman aşımına uğramayan veya uğratılamayan her zaman geçerli olan bir süreliğine değil her yerde her anımızda yanımızda içimizde her zaman bulunması,benliğimizde özümüzde olması gereken her insanın birinci vazifesi varlığının asıl sebebi olan iyilik ve güzellikler olmalıdır.

İnsanlara, insanlığa güzellikler ve iyilikler içinde tutum davranış ve yaşantı şekli olmalı ki öncelikle “Kendini sev ki, insanları sevesin; kendine iyilik et ki insanlara iyilik edebilesin. Kendine güzellikler yap ki başkalarına da güzellikler yapabilesin. Ve bunları yaparken karşılık beklemeden yapmalısın ki gerçek iyilik ve güzelliklerin her toplumda, insanlar arasında yaygınlaşsın.

Hayat, mutluluklarla doludur; Acısı tatlısıyla, bakışlar genişledikçe, yaşantılar paylaşıldıkça, iyinin ve gü-zelliklerin farkına vardıkça çoğalacaktır. Dünya iyi ile kötü arasındadır ama günü geldiğinde iyilerden ve güzelliklerden yana olacaktır.

Mürsel KOÇ

BU SENİN MÜZİĞİN

Dinle müziği dinle,
Sessizce
Bir nehir kenarına
Uzan boylu boyunca
Kapat gözlerini teslim ol doğaya tüm bedeninle,
Dinle müziği dinle,
Müzik içinde mi?
Yoksa senin zannettiğin yerde mi?
Zan!...
İçindeki müzik seni bırakmadı mı?
Seni bırakmadı mı?
Oysa...
Seni sarmadan bırakmadı değil mi?
Sarılmasını...
Sen yorumlarsın iyi kötü diye,
Ama bilmezsin ki hepsi sana hediye.
Sen senin müziğinle,
Gidersin ki her yere,
Kulağında o
Bazen dudaklarında
Bazense ellerinde
Bazen gözlerinde
Bazen...
Dinle sana ne anlatır müziğin dinle
Kendi sesiyle,
Tek hakikat olan;
'Kendi sesiyle.'
DİNLE!..

Demet ANTEPÜZÜMÜ

YİNE AYLARDAN KASIM

Ekimi uğurlayıp tam dönecekken yolda Tual'in "Bir teselli ver." sözleriyle başlayan şarkısını mırıldanıp durduğumuz o ay. Bu ayda aşkın başka olduğu hep söylenir gerçekten öyle midir? Bilinmez. Ama bir kasım çocuğu olarak benim içimin ikliminde de ezgisi hep duygusal bir yerden çalar kasımın. İnsanlar dünyaya gözlerini ilk açtığı zamanı, o mevsimi daha çok sever. Diye duymuştum bir yerde. Sanıyorum ki bu duygusal hislerde yalnız değilim zira her kasımın 10'u yüreğimizden geçen içli bir hüzün mevsimidir. Bu yüzdendir ki kasım en çok da ardında yüzüncü yılına ulaşmış bir cumhuriyet bırakan Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal'in vedası demektir. Yüce bir yerden anlamlı bir miras anlamlı bir veda. "Veda" hecelerine ayırdığımızda kısa olsa da anlamı epey uzun bir kelime. Vedalar hangi zamanda hangi kumaşta hangi renkte olursa olsun hep bir parça üzer insanı; Sen ne kadar "Ben alıştım artık." desen de çabuk dönecek olsan da bu veda seni olduğundan daha iyiye götürecektir olsa bile omzunda yükü hep vardır. Veda deyince de aklıma ilk gelen mekan otogarlar.

Otobüs terminallerini tren garlarını şöyle bir konuşursak kimbilir ne romanlar yazılırdı. Bu mevsimde biraz soğuktur otogarlar; hoş zaten çok yol gitmişler bilir ki otogarlar daima üşütür bunun ne mevsimle ne iklimle bir ilgisi de yoktur. Bir otobüsün ardından el sallayanlar; bedenini tüm hücreleriyle bulunduğu şehirde ikamet ettirse de ruhunu yolcu edenler, kalbi bin parça olmuş halde valizini çekerken dertlerini de peşine sürükleyenler, içindeki o heyecanın kıpırtısı yüzüne yansıyanlar, renkli plastik masalarda oturmuş derinlere dalıp çayını yudumlayanlar... Uğultulu kalabalık, muavinlerin kalkıyor seslenişleri yanaşan ve uzaklaşan otobüslerin amortisörlerinden gelen tıslama seslerine karışır. Zaman her yerde akar da otogarlarda sabitlenir sanki. Bu anın bir kokusu bir tadı da vardır ben kelimelendiremem ama siz beni anlarsınız. Kasım da kendince bir vedadır aslında. Yazın o sıcak güneşli günlerinin bitişiyle vedalaşmanı izlerken ceketinin önünü ilikleten rüzgarıyla kışın soğuşuna da bir nevi alıştırdır seni. Eylül ekime ne oldu diye sorarsanız; Eylül ağustosa sevdalı gibi hala içinde biraz yaz taşır. Bunu da eylül söylemedi ama ben anladım. Ekim hep aradadır bir eylül bakar yaz mı gelse? Der. Bir yandan da kasımın o büyümlü havasına kaptırır kendini. Bir ona gider bir öbürüne tam arayı bulacakken bakar ki zaman bitmiş usulca kalkar ve kasıma verir yerini. İşte başlar baharın sonuncusu. Assolistler hep en son çıkar sahneye. Bir filmin bir dizinin son sahnesi gibi de akılda kalır. Aşk da bundandır ki kasımı seçti diye düşünüyorum. Turuncu yaprakların çoğu artık ağaçlara veda etmiş yağmurun ıslattığı arnavut kaldırımlarının kenarında toplanmış. Bazı ağaçlar hala diretiyor olacak ki bir yarısı yeşilken diğer yarısı turunculanmıştır. Şarkıda söylediği gibi "yaprak döker bir yanımız bir yanımız bahar bahçe." Bu mevsimde şöyle biraz yol gidip yeşilden sarıya ve turuncuya hatta kırmızıya giden renk cümbüşünde doğaya bakmak bir tuvalin içinde bulunmak gibi bir hissettirir.

Bu ayın bir çiçeği de var; Kasımpatı diğer ismiyle Krizantem. Atatürk'ün en sevdiği... Çin metaforunda geçen dört beyefendi çiçekten biri. Sonbaharda açan Krizantem, kışın gelişini haber vermesi, gelecek zor kış günlerine meydan okumasıyla tüm zorluklar karşısında sapsağlam duran erdemi de temsil eder. Çin'de "mükemmelliğin çiçeği" olarak bilinen Krizantem; canlılığı, huzuru ve felsefi inzivada bir hayatı simgeler. Ming dönemine kadar sadece okur-yazar sınıfı ve emekli alimler ince kokulu Krizantemi resimlerine konu ediyormuş. "Bu çiçeğin tasarımını kalbinizde tam ve kusursuz biçimde saklamalısınız" diyerek...

Bir de Fransada geçen zarif bir aşk hikayesi var;

”Fransadaki köylerden birinde Crisian adında yakışıklı mı yakışıklı bir genç yaşarmış. Fakir bir genç olan Crisian köyün en zengin adamının yanında çalışırken kaçınılmaz son gerçekleşmiş ve adamın güzeller güzeli kızına aşık olmuş.Bu güzel kız da kayıtsız kalamamış. O da Crisian’ın aşkına karşılık vermiş. Zaman geçtikçe aşıklar birbirini görmeden yapamaz olmuşlar.Her gün bahane yaratıp bir şekilde buluşuyor hiçbir günü birbirlerini görmeden geçirmiyorlarmış.Çok geçmeden kızın babası bu durumu öğrenip öfkeden deliye dönmüş.Crisian’ın kızıyla görüşmesini kesin bir dille yasaklamış.Crisian’ın sevdiği kızı görebilmek için denediği her yol boşunaymış.Öte yandan sevgilisinden neden ses çıkmadığını bilmeyen genç kız üzüntüsünden ve özleminden hastalanıp yatağa düşmüş.Genç kızın gözünün önünde erimesine dayanamayan dadısı Crisian’ı bulup olanları anlatmış.”Seni eve alamam ama şayet istersen ona yazacağın mesajları iletebilirim.” demiş.Bunu duyan Crisian doğru ormana koşmuş gördüğü en güzel çiçeği dalından koparmış ve ucuna şu notu iliştiirmiş: “Crisian T’eaime...(Crisian seni seviyor.)” Crisian canından çok sevdiği genç kıza, ölene dek her gün üzerine bu notu iliştirip o çiçekten yollamış.İşte Crisian’ın gönderdiği bu güzel çiçeğin adı o günden sonra Krizantem (Crisianteaime) olarak kalmış.

Derinine girince pek çok incelikleri, hikayesi olan kasımın zarif çiçeği.

Belki çiçeği burnunda bir kış habercisi belki bir aşk mevsimi belki de derin bir veda uğurlaması.Gökyüzünde beliren gri bulutların eşliğinde yeryüzüne inen yağmurlar ve turuncu ağaçlarda güz güzellemesi. Sonbaharın kalbidir kasım.

Firdevs İZGÖREN

FARKEDİLEMİYEN GÜZELLİKLER

Aslında evrende sevmesini bilen herkese her şey çok güzeldi.

Ama biz sevmeyi bile beceremedik.

Güzel olan çok şey vardı da, biz fark edemedik.

Kimimiz ellisinde, kimimiz altmışında, kimimiz yetmişinde fark ettik hayatın güzelliklerini, bu defa da geç kaldık.

Belki göz göze gelip konuşmadan anlaşılabilmeyen güzellik.

Belki uzakta da olsa, varlığını bilip şükretmeyi güzel olan.

Bir çocuğa sorsanız koşup, oynayabilmeyen.

Bir anneye sorsanız, yeni doğmuş bebeğini kucağına alıp göz göze gelmek paha biçilemezdi.

Bir psikoloğun danışanları için, danışanlarıma bilgimle kanal olabilmeyen demesiydi.

Bakmasını bilene, belki gökyüzüne bakıp koca evrende gördüklerine şükretmesiydi.

Belki evlat, belki eş, belki dost sohbetleriydi hayatı güzel kılan.

Astımlı bir hasta için, derin bir nefes alabilmeyen mesela,

Ölümün yaklaştığını hisseden bir annenin, yoğun bakım yolculuğuna giderken bile tüm evlatlarına; "ben iyi olacağım, yanınıza geleceğim." demesiyle, giderken bile evlatlarına umut olabilmeyen.

Belki engelli bir bireyin, sağlamken yürümenin ne kadar kıymetli olduğunu, tekerlekli sandalyeye oturduktan sonra anlayarak, bu günlerine şükredip hayata tutunmasıydı.

Hayatı fark edip yola devam etmekte en güzel şeylerden biriydi.

İnsana verilmiş şu koca ömürde, ne zaman fark edecekti yaşadığını, yaşadığı yeri, çevresini, sevdiklerini...

Kaybedince mi anlayacaktı hayatın güzelliklerini insan?

Sonra keşkeler, keşkeler, keşkeler.

Hayattaki güzellikler herkese göre farklılık gösterebilir.

Önemli olan bakmak değil, hayatta bizim için hazırlanmış mutlulukları fark ederek; bakmak, bulmak ve yola devam etmektir.

Hayatın güzelliklerini fark ederek yol almak dileğiyle.

Selam ve sevgiyle.

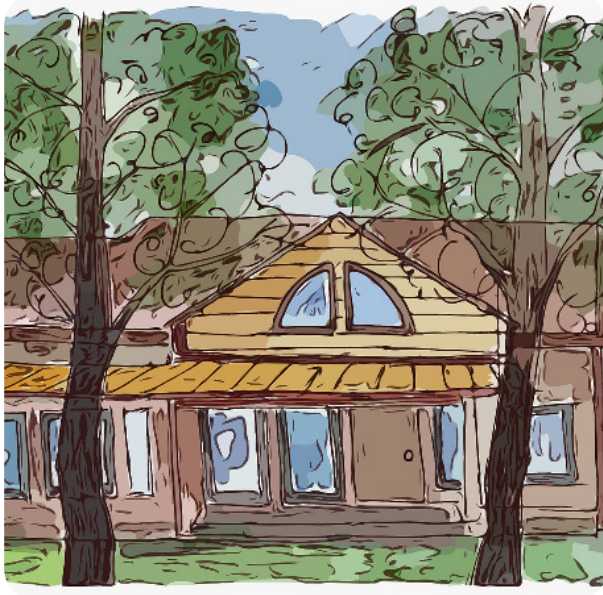
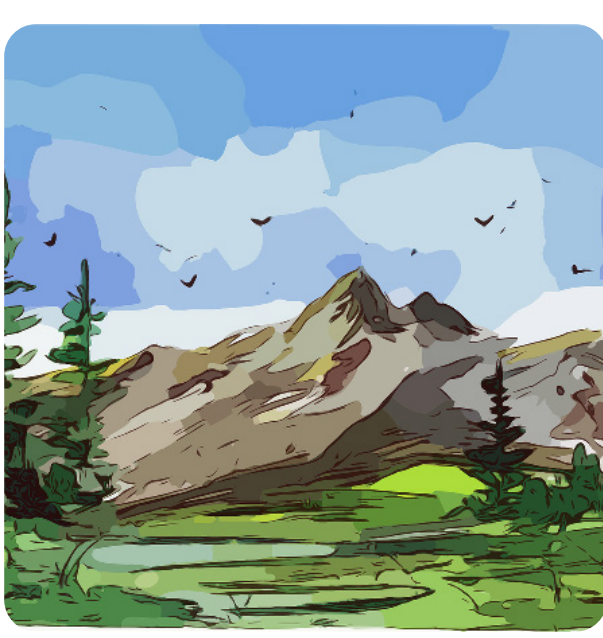
Rafiye KALAYCIOĞLU

HERKESİN BİR AĞACI VARDIR

Merhaba düş sokağı sakinleri, bu aralar yazgımı ararken dönüp dolaşp kendime çarptığım yerden sesleniyorum. Belki de bu kadar koşturmamalıyım. Ruhuma dokunan küresel iklim değişikliğiyle tek başıma mücadele edemem. Hüzün fırtınalarına göğüs gerecek kadar güçlü, karlı havalara karşı bu kadar dayanıklı değilim. Ayaza alıştığımı zannediyordum, kışlıklarım evde kalmış, üşü-yebiliyorum. Bazen insan bunu da kabul etmeli değil mi? Düşmeyi, yorulmayı, durmayı. Ayakkabılarımın henüz gittiğini bilmediği günlere dur demeyi, ayın bile son dördünde olduğu gecede kendimi bir yaprak fırtınasına bırakmamayı. Yer küre tarihinin sağlam bir temel oluşturmasından bu yana beş milyar yıl geçmiş; palmiyeler, soryenler, eğrelti otları her yerde şaşırılacak derecede gelişmiş evet ama ben bir palmye değilim. Azgın bataklıklarda, sonsuz çöllerde değil durgun sularda yaşamak istiyorum.

Bu aralar her tufanımdan sonra artık güvercinler sıcak memleketlere göç ettiğinden, herhangi bir kuşun gagasında bir dal zeytin bekliyorum. Bir Süryani inancına göre inançlarına sıkı sıkıya bağlı insanlar gibi herkesi korkutan soğuk mevsimlerde bile dökülmeyen yapraklarıyla koruyan zeytin ağacını hemen şuramda, bir gülümsemede buluyorum. Bazen uzun yoldan gelmiş, yorgun argınım demeden kapımda buluyorum. Kışlıklarımı getiriyor. Sıkı sıkı sarılıyor, sırtımı sıvazlıyor. Bazen beni soğuk yaz gecelerinde battaniyelere bürüyor, bazen de öylece bakıp gülümsüyor. Yanında yürümek de öylece susmak da aynı anlama geliyor. Soruları her defasında başka bir hikâyeye dokunuyor; fark ediyor mu bilmiyorum, bir yerlerde saklamak istiyorum. Ben bunca yolu bu his için gelmiş bulunuyorum. İşte! diyorum bu benim zeytinim! Umutsuzluğa düşüp bırakıp giden bir ağacın yok senin diyorum. Hatta Türkler ve Kabiliye kabileleri arasındaki savaşlarda, Türk savaşçıların atlarını bağladıkları kuru zeytin dalları, onlar bölgeden ayrıldıktan sonra köklenerek, kısa zamanda yetişkin ve ürün veren ağaçlar haline gelmişler. Ben de böyle fiziken yanımda olmadığı zamanlarda dökülen yapraklarıyla yeşeriyorum. Sadece dökülenleriyle böyleysen, onun hikayesine karışsam benden neler olur be diyor, gördüğüm her yerde sımsıkı sarılıyorum! İnsanlık tarihi ne derse desin, ben bu bağlar olmadan kendi etrafında dönüp duran hamstera dönüşüyorum. Kendimi bildiğimden beri kendime fazla maruz kaldığımda ya radyasyon ya depresyona bağlıyor, etrafımdaki ağaçların gölgesinde oturmaya bayılıyorum. Tek başınalıkla bir sorunum yok, beraber kurabiye yemekle mutlu oluyorum. Bu yüzden anlamı gökyüzünün kapısı ve aynı zamanda bbl kökünden karış(tır)mak fiiliyle birlikteliği olan Babil'i bir ayrı seviyorum. James Joyce'un Ulysses romanında da geçer: "Bundan dolayı onun adına Babil denildi; çünkü Rab bütün dünyanın dilini orada karıştırdı." Bizim bu birlikteliğe ve bağ kurmaya ihtiyacımıza grip noktasını koyuyor, yalnız insanların başkalarıyla yakın bağları olan insanlara kıyasla nezlele yakalanma riskinin üç kat daha fazla olduğu bilgisini serpiştiriyorum. Yani demem o ki, durulsam da tek başına grip

olmayı kaldıramıyorum. Zeytinimi, sevdiğlerimi sevmeyi özledim.

Bazen zeytinler mevsimini bekliyor, o sırada etrafımda gölgesinde dinlenemediğim ceviz ağaçları olsa da sırf salgıladıkları sülfür gazları yüzünden de onları suçlayamıyorum. Yıllar önce dedemin bahçesindeki o cevizle aramıza sınır kavgası girdi. Sınır kavgalarında en çok alacaklının ağaçlar olduğunu biliyorum. Ve artık yaprağıyla temizlemeye çalıştığım yeşil olmayan ellerim. Bilirsiniz, aynı ağacı yanına diksek de aynı tadı alamıyoruz. Eğer o zeytin seninse, tadı hep bambaşka, o tohum seninse o sana başka. Ben bu gölgeleri pek sevmesem de ozon tabakasını tamir etmek için ceviz ağaçlarının sayısını artırmak gerektiğini öğreniyorum. Üzgünüm dünya, ben yine de zeytine inanıyorum. Bu aitlik duygusunu tasnifleyip suyu beraber anlamlandırdığım insanlara kucaklaşmamız gerektiğini hatırlatıyorum. İklim aktivistlerinin bu konuya müdahale etmelerini beklemiyorum, kendime ağaç biriktiriyorum.

Yeşereceğiz biliyorum. Havalar soğudu, grip bahanesi işin; ben ev adresini hala bilmiyorum. Bana açtığın kapılar için teşekkür ederim. Zeytinim, seni çok seviyorum.

Zühal OĞUZ

GÜZEL OLAN HER ŞEY

Neden yaşıyoruz ki?

Neden yaşıyoruz bu hayatı?

Cevap: Güzel şeyler için...

Peki, bu dünya kimlerin hatrına dönüyor?

Cevap: Güzel insanlar için...

Güzel nedir?

TDK'ye göre, göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

Güzel sadece Fi ölçülerine göre göze güzel görünen mi ya da insanın kalbi-

nin ta orta yerinde bir kıvılcım uyandıran mı?

Güzel nedir?

Nesnel mi öznel mi?

Güzel nedir?

Doğal mı yapay mı?

Güzel nedir?

İçten mi dıştan mı?

Güzel nedir?

Gördüğümüz mü hissettiğimiz mi?

Güzel nedir?

Kalıcı mı geçici mi?

Biz var olduğumuz andan beri güzeli doğruyu bulmaya çalışmadık mı? Bulabildik mi? Hayır. Peki, arıyor muyuz? Evet! Aramaya devam etmeli miyiz? Evet, güzeli doğruyu bulamayacağımızı bile bile aramaya devam etmeliyiz. Güzeli doğruyu aramaya devam ederken, güzel olduğuna hem yemin edebileceğim hem de kanıtlayabileceğim 3 şeyden bahsedeceğim bugün size. Bu üç şeyden ilki çocuk

Çocuk hep güzel. Annem “Her şeyin miniği güzel” demişti. İnsanın da yavrusu güzel. Hem içi güzel hem dışı güzel, hem sesi güzel hem davranışı...

Size çocuktan daha güzelini söyleyeyim mi? Kendi çocuğunuz, canınız kanınız, yeğeniniz, arkadaşınızın çocuğu, bağ kurduğunuz çocuk, her çocuk... Her çocuk “Dede” der. Ama sizin kendi çocuğunuz farklı söyler, her çocuk ilk adımını atar ama sizin çocuğunuz enteresan atmıştır, her çocuk komik bir şey söyler ama sizin çocuğunuz en komiğidir. Her Çocuk zekidir ama sizin çocuğunuzun en zekisidir. Her çocuk sevimlidir ama sizin çocuğunuz kadar sevimli çocuk yoktur. Her çocuk güzeldir ama biz onu mahvetmezsek çocuk güzeldir. Biz onu telefona, tablete boğmazsak her çocuk güzeldir. Biz onu yalana sevk etmezsek her çocuk dürüsttür. Biz ona baskı yapmazsak her çocuk yaratıcıdır. Her güzel şeyin sonunu getirdiğiniz gibi güzel çocuklarımızı korkunç yetişkinler olarak var ediyoruz.

2. güzel şey vatan ...

Herkesin vatanı kendine güzel. Bizimki herkesin vatanın da güzel. Belki bizim diye, belki gerçekten güzel. Dünya vatandaşlarına göre de güzel. Dünya siyasi haritasında da güzel. Jeopolitik konuma göre de güzel. Kokusu dokusu güzel. Tabi güzel olan her şeyi mahvettiğimiz gibi onu da mahvettik. Yaktık yıktık beton diktik her yerine. Çocuklarımızı ve çocukluğumuzu mahvettiğimiz gibi vatanımızı mahvettik. Kanımızı canımızı vereceğimiz vatanımıza merhametimizi ilgimizi veremedik.

3. güzel şey Atam...

Mustafa Kemal Atatürk. Sadece bize göre güzel değil. Dünyaya göre güzel. Sadece biz göre özel değil, dünyaya göre özel. Sadece bize göre lider değil, dünyaya göre lider. Sadece bize göre deha değil, dünyaya göre deha. İşte ona hiçbir şey olmayacak. Kimse ne ona ne onun bizde bıraktığı ize zarar veremeyecek. Bir lider 142 yaşında olup, ölümünün üstünden 85 yıl geçmiş, hala 5 yaşında bir çocuk siren sesinde hüngür hüngür ağlıyorsa, ona kimse zarar veremez.

Güzel olan her şey...

Hayat güzel, doğa güzel, nefes güzel... Güzel olan her şey, her şey güzel. Ta ki insan eli değene kadar. Ta ki insan art niyeti değene kadar. Ta ki insan hırsı değene kadar. Lütfen bırakın güzel olan her şey güzel kalsın. Bırakın çocuklar insan hırslarından uzak olsun. Bırakın doğa olduğu gibi kalsın.

Atam...

Ah atam sen hep bizle kal, sen hep bizde kal.

Tuğba BADEMCI

KISITLANMIŞ HAYATLARIN BAŞROLÜNDE OYNAYANLAR

Gecenin karanlığında beynimi kemiren , her gece hiç aksatmadan ziyaretime gelen düşünceler. Susmuyor, susturamıyorum. Anlam arayışlarım, günümüz dünyasına sıkışmış kalmışlığım, özgürlüğümü elimden alanlar, hayallerim, yaptıklarım ve yapamadıklarım, hepsi beynimin içinde susmuyor bu serin sonbahar gecesinde. Susmaya da pek niyetli değilim sanki. Saat 00:15. Sabah 06:00'da uyanıp işe gideceğim koştura koştura. Akşam 18:00'e kadar bir hengamenin içinde sağa sola koşturup çalışacağım. Akşam eve geldiğimde saat 19:00 hiç dinlenmeden mutfak mesaisi başlayacak. Yemek, bulaşık, çocuklara vakit ayırma derken, gece olacak ve tekrar sabah erken uyanmak için erken yatacağım. Günler birbirini böyle kovalarken, bir an durup kendime soracağım. Ben nereye gidiyorum? Ben nereye yetişmeye çalışıyorum? Dahası neden bunu yapıyorum? Sorularına cevap bulacağım belki ama yine aynı düzenin çarklarına takılıp kaybolacağım.

Oysa ne de güzel hayallerim vardı. Bir piyano sesinde, bir çocuk gülümsemesinde, bir kitap sayfasında yazacağım bir çok öykü vardı. Gezeceğim çok yer, gideceğim çok tiyatro, anlatacağım bir çok hikaye vardı. Hepsini kapitalist düzenin içerisinde kaybettim. Geçenlerde bir kitap okumuştum. August Babel'in 1980 yılında yazdığı "Kadın ve Sosyalizm" isimli kitabı. Kitapta geçen şu bölüm günümüzün değişmeyen problemlerine ışık tutacak nitelikteydi.

"İşçinin karısı akşam, günün bütün yorgunluğu üzerinde eve döndüğü zaman, dinlenmek ona kismet değildir. Yeniden işe başlamak zorundadır. Evin bir yana bırakılmış bütün işlerini en küçük ayrıntılara dek o bitirir, çocuklarını yataklarına yatırdıktan sonra gece yarısına dek eskileri yamar. Dinlenme ve eğlence onun bilmediği kelimelerdir.

İşçi erkek ise evinde bulamadığı rahatı ve zevki bulmak için meyhaneye gider, içer. Bu sırada kadın evde sızlanıp durur ve sabah gün doğarken üzerinde yük yüklenmiş hayvan gibi işe başlar, gece yarısına karşı çalışır. Kadının ne rahat ne de soluk olanağı vardır. Ama erkek işten sonraki saatlerini serbest geçirmek için kendisine verilen özgürlükten yararlanır. Onun tek üstünlüğü, erkek olarak dünyaya gelmesidir. Bu cinsel ayrılık ailede uyumsuzluk doğurur. Emekçi evlilik ve aile böylece bozulur."

Aradan yıllar geçse de pek de bir şey değişmemiş. Okurken kendimden, hem evde hem de dışarıda çalışan kadın arkadaşlarım adına çok şey buldum. Bu düzen değişir mi, ya da değiştiremeyeceğim şartları kabul edip kendimize mutluluk alanı bulabilir miyiz? Bilmiyorum. Lakin kadınların bu emeği, bu temposu ve bu kanayan yarası yıllar boyu süreceğe benziyor.

Evet, gece tüm sessizliği ile gün doğumuna doğru ilerliyor. Kafamda bitip tükenmek bilmeyen düşünceler. Geçip giden günler... Ruhumun bir köşesinde kalan ukdeler... Dursam mı, yürüsem mi, koşsam mı? Bir türlü anlayamadım seni dünya, anlayamadım seni kalbim, ruhum, aklım... Anlayamadım....

Esra AKDAŞ

LİMON AĞACI

(Bir Arap, Bir Yahudi Ve Ortadoğu'nun Kalbi)

Okumaya meraklı çoğu kişinin uygun bir zamanda okumak için kafalarında ya da notlarında tuttukları bir okuma listesi vardır. Ölmeden Önce Görülmesi Gereken Yerler listeleri gibi bu kitaplar da okunmak için uygun zamanı beklerler. İşte benim için onlardan biri Sandy Tolan'ın Limon Ağacı romanıydı. Tarihi olayları betimleyen romanlar her zaman ilgimi çekmiştir. Küçüklüğümde beri tarihi ders kitaplarından ziyade romanlardan okuyarak öğrenmenin daha kalıcı olduğunu düşünmüştüm. Kitap yorum sitelerinde de Limon Ağacı romanı tarihi belgesel bir roman olarak Filistin sorununu objektif bir gözle irdeleyen bir eser olarak kitapseverlere öneriliyordu. Özellikle Afganistan doğumlu Amerikalı yazar Khaled Hosseini'nin Uçurtma Avcısı romanını bitirdikten sonra okuduğum eleştirilerde mutlaka okunması gereken bir kitap olarak tavsiye ediliyordu. Bugünlerde Gazze'de yaşanan 'vahşetlere denk' bombalamaları ve sivil ölümleri evimizdeki rahat koltuklarda film izleyen bir seyirci gibi elimizden hiçbir şey gelmeden seyretmek yerine Filistin-İsrail çatışmalarının geçişini, bu sürecin bizzat içinde olan insanların neler yaşadıklarını ve hissettiklerini okumak halihazırda yaşananların nedenlerini anlama konusunda ufuk açıcı olabilirdi. Nasıl edineyim de okuyayım diye düşünürken Cumhuriyet Bayramımızdan bir gün önce sitemizi süslemek için bayrak almak amacıyla muhtarlığa gittiğimde muhtarımızın masasının üzerinde semt kitaplığı için toplanan kitap yığınının en üstünde rastladım Limon Ağacı'na. Gökte ararken önümde bulmuştum. Mal bulmuş mağribi gibi sarıldım kitaba ve kısa bir sürede de okudum. Filistin'de 1947'den beri yaşanan olayları bir Arap ve bir Yahudi'nin ilişkisi temelinde belgelere dayalı ve tarafsız bir gözle anlatan bir kitap Limon Ağacı. Sandy Tolan iki düşman halk ve ailenin yaşadıkları gerçek hikayelerini anlatıyor kitabında: Katledilmekten son anda kurtulan Yahudilerin getirilip topraklarından zorla uzaklaştırılan Filistinlilerin boşaltmak zorunda kaldıkları evlere yerleştirilmeleri ve sonrasında yaşananlar. Kitabının sonuna da 20 sayfalık bibliyografya koymuş yazar anlatılanların gerçekliğini ispatlamak için. Bu açıdan belgesel niteliği de olan bir kitap. Romanın kahramanları olan topraklarından zorla sürgün edilen Filistinli Arap Beşir ile Nazi katliamından kaçmış olan İsraili Yahudi Dalia gerçek kişiler.

Aklınıza bir aşk hikayesi gelmesin ama aralarında karşılıklı çatışmaların ortasında ilginç bir dostluk kurulan romanın Arap kahramanı Beşir Filistin, Yahudi kahramanı Dalia da İsrail'e aşık. Beşir ve Dalia arasında başlayan bu ilişki sık aralıklarla olmasa da romanın sonuna dek devam eder. Dört yüz yıl Osmanlı Devleti sınırları içinde barış içinde yaşanan Filistin toprakları Osmanlıların Birinci Dünya Savaşında yenilmesiyle 1917 yılında Balfour Bildirisi'nden sonra İngilizler tarafından yönetilmeye başlar. Bu yıllarda dünyanın değişik bölgelerinden Filistin'e gelenlerle Birinci Dünya savaşından önce bölge nüfusunun %7'sine sahip olan Yahudi nüfusu 84.000'den 352.000'e yükselmiştir. Bu arada Arap nüfusu da 900.000'e çıkmıştı. 2. Dünya Savaşı esnasında ve sonrasında da bölgeye Yahudi göçmenler gelmeye devam etmiştir yaşanan tek tük çatışmalar artmıştır. 30 Kasım 1947 gece yarısı Birleşmiş Milletlerin Genel Kurulu Filistin'de biri Arap, diğeri Yahudi olmak üzere iki ayrı devlet oluşacağı kararını kabul eder. Bugünlerde tek çözüm yolu olarak görülen bu çözüm o zamanlarda Araplar tarafından kesinlikle reddediliyordu. Yüzyıllardır üstünde yaşadıkları ve kendi toprakları olarak gördükleri topraklarda bir Yahudi devleti kurulması fikri asla kabullenecekleri bir durum değildir. Bu karardan hemen sonra İsrail kendi hükümlerine verilen topraklardaki Filistinli zorla bölge dışına çıkarmaya başlar. Evlerini terk etmek zorunda kalan ailelerden biri de o zamanlar küçük bir çocuk olan Beşir'in ailesidir. Bu ev 1948'de Nazi katliamından kaçan Yahudi bir aileye verilir. Onlara evin eski sahiplerinin 'her şeylerini bırakıp kaçacak kadar korkak Filistinli bir aile' olduğu söylenir. 'Vatanı olmayan insanlar için insanları olmayan bir vatan' bulunmaz bir vaattir. Bu Yahudi ailenin kızı Dalia'nın küçüklüğü arka bahçesinde limon ağacı bulunan bu evde geçer. Evlerinden uzaklaştırılmalarından 20 sene kadar sonra evin eski sahibinin oğlu Filistinli Beşir kapıya gelir ve babasının kendi elleriyle inşa ettiği evi ve arka bahçesine diktiği limon ağacını görmek istediğini söyler. Zaten roman da bu sahne ile başlar. Yazarın romana da adını verdiği ve İsraililerin ve Filistinlilerin bir araya gelip sorunlarının karşılıklı olarak konuşabilmesinin bir aracı olarak betimlediği limon ağacı eserin temel sembolüdür. Bu ağacın dikilmesi, büyümesi, çürümesi ve tekrar dikilmesi

şir'in ve ailesinin sürgün hikâyesi, Dalia'nın İsrail'li kaynaklardan dinlediği hikâyelerden çok farklıdır. Evin eski sahipleri Khairi'ler ile yeni sahipleri Eskenazi'lerin arasında gidip gelen öykü sırasında bölgenin tüm tarihi somut belgelerle ortaya konur: İlk kuruluşunda İsrail'e Sovyet-Amerikan desteği, Arap ülkelerinin birleşip İsrail'e saldırımları ve yenilmeleri, altı saatte sonucu belli olan 1967 Altı Gün Savaşı, FKÖ ile Hamas 'la başlayan 'Filistin intifada'sına giden çatışma ve barış görüşmeleri, günümüzde halen sürüp genişleyen Yahudi işgali ve çözümsüzlük. Ürdün kralının Yahudilerle gizli anlaşmaları, Lübnan'daki Sabra ve Şatilla Filistin kamplarında bulunan İsrail desteğindeki Lübnan Hristiyan örgütü Falanjistler tarafından katledilişi. Dalia ile Beşir'in ikili sohbetlerinde Dalia "Ama biz yurdumuzdan sürüldük, başka nereye sığınabilirdik, burayı vatanımız bildik, şimdi nereye gidelim?" sorusuna karşılık Beşir "Ama bu vatan bizimdi, sormadan geldiniz ve bizi topraklarımızdan sürdünüz, insanlarımızı mülteci yaptınız, öldürdünüz," cevabını veriyor. Sandy Tolan, İsraililer için Bağımsızlık Savaşı, Filistinliler için Nakba veya Büyük Felaket olarak bilinen 15 Mayıs 1948 tarihli Birinci Arap-İsrail savaşının 50. yıldönümünün arifesinde bölgeye gidip kapsamlı araştırmalar yapmış. Bizzat romanın kahramanları olan Beşir ve Dalia ile uzun süreler birlikte olup yaşadıklarını bizzat onlardan dinleyerek yazmış romanını. İki halkın ilişkilerinin gerçek tarihinin çok daha karmaşık, daha zengin ve daha ilginç olduğunu söylüyor yazar. Bana göre kitabın tek eksiği maalesef iyi bir çevirmene ve editöre sahip olamaması. Bazı bölümler o kadar özensiz çevrilmiş ki bu şahane olay örgüsüne bu çeviri yakışmamış diyorsunuz. Özne ve yüklem uyumuna dikkat edilmeyen ve etken başlayıp edilgen şekilde sona eren cümleler var. Bu da okuma akıcılığını olumsuz etkiliyor. Bu kusuruna karşın bugün yaşananları anlamak için düne bakmak lazım diyenlerin mutlaka okuması gerektiğini düşündüğüm bir roman. İyi okumalar.

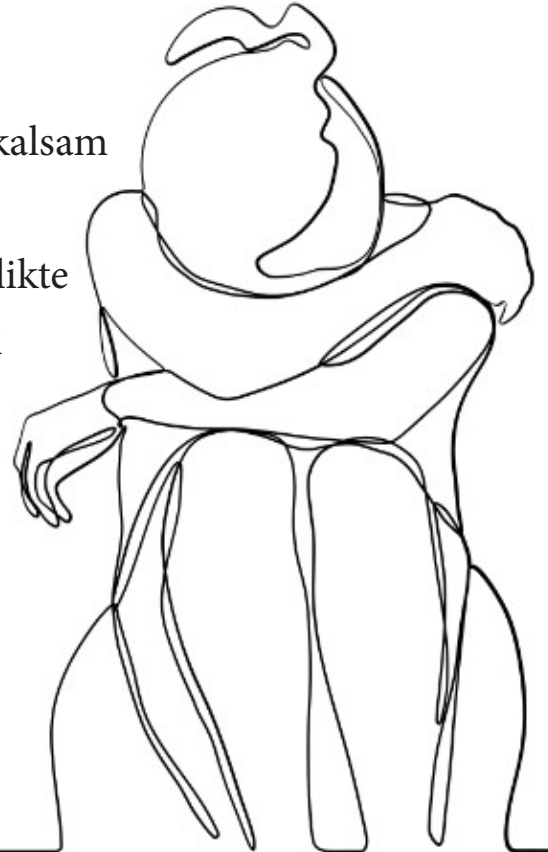
Tolan Sandy, Limon Ağacı, Pegasus Yayınları, 2009

İsmail İÇDELi

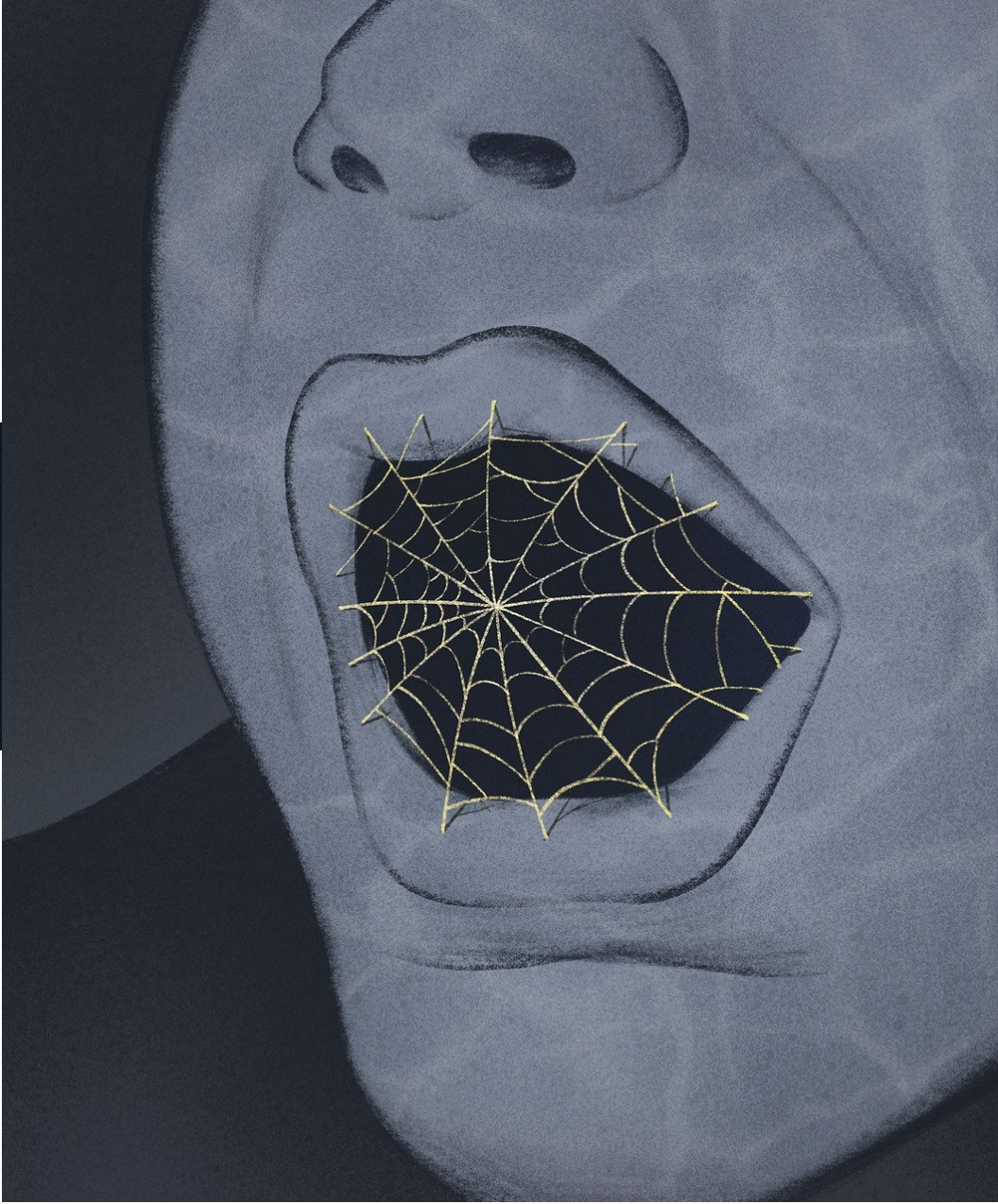
AĞLASAK BİRLİKTE

Yağmur yağsa şimdi
Ben ağlasam gökyüzü ağlasa
Islansam sıırıslıklam
Birlikte ağlasak
Kucaklasa beni doğa, sarsa bedenimi
Kanatlanıp uçsam kuşlarla
Bedenimi aşsa ruhum!
Sıyrılıp çıksa aklımdan
Kopsa şu kalpten!
Hapsedilmeden süzülse...
Ağlasak birlikte
Hayal kırıklığıımı anlatsam gökyüzüne
Yalnızlığıımı...
Hoyrat rüzgarlara takılsam
Kimsesiz gelmişliğimle, kimsesiz kalsam
Bir yoklukta var olsam
Yağmur yağsa şimdi ağlasak birlikte
Bir nehirde bin damla olsak
Denizlerde buluşsak
O sonsuzlukta yok olsak...

Elif GÜZEL

Tiz ığlık

Güzel olan her şey seninle bütünleşiyor.
Dönüyorsun avare avare güneşin etrafında.
Yıldızlarla çevrili eksenin ama birini bile gördüğün yok senin.
Aklın fikrin güneşte gece olunca ay çökünce doluyor gözlerin.
Görmüyorum mu sanıyorsun bilmiyor muyum?
Senin bana yaptığını mı yapıyorum ben sana.
Haykırışların sarıyor etrafımı da sessiz mi kalıyorum.
Aksine cefanı çeken bir bedenden çıkıyor seni çevreliyorum.
Haykırıyorum dibinde yankı yapıyorum atmosferde.
Alıştım artık yine de tarafından duyulmuyorum.
Boşlukta ki bir haykırışın esamesi okunmaz işte biliyorum.
İnkâr etmekten başka bir çare bulamıyorum.

Melis ÖZŞAHİN

Yakışanı Yapmak

Güzel nedir, güzellik nedir? Sorusunun cevabını bulmak üzere eser bırakmış olan birçok ünlü düşünür ve yazar var. Platon, Aristoteles, Kant ve Nietzsche gibi düşünürler önemli yazılar yazmışlardır. Mevlana, İbn-i Sina, Farab ve Yunus Emre gibi birçok milli ve manevi değerlerimizin eserlerinde de güzellik, içsel güzellik ve manevi güzellik kavramlarını çokça görürüz. Her ne kadar farklı yolları da olsa tek bir amaç var; o günele, o güzelliğe ulaşmak, onu tanımlamak.

Sizce güzellik nedir? Güzellik; bir bakış mıdır, düşünme midir, felsefe midir? Kalpten kalbe giden yol mudur? Nedir güzellik? Herkes aslında bu sorunun cevabını arıyor. Ve herkesin kendine göre bir güzel algısı var, güzellik tanımı var.

Yıllar yılı güzellik üzerine konuşulmuş, zekâ ve ahlakla ilişkilendirilmiş, insan bedeni ve doğayı idealize ederek güzellik anlayışına ulaşılmaya çalışılmış. Sanatla ve estetikle güzelliği ifade etmeye ve duyguları anlatmaya çalışmışlar. İnsanoğlu ilk çağlardan beri güzeli aramaya ve onu ölümsüzleştirmeye çalışmıştır. Onun resmini yapmışlar, duvarlara kazımışlar; çömlekten, topraktan, demirden, bronzdan, altından, tunçtan figürlerini yapmışlar. Ankarada bulunan kendine özgü koleksiyonları ile dünyanın sayılı müzeleri arasında yer alan Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde şu an farklı farklı devirlere ait böyle eserler bulunmaktadır. Bu eserler arasında altından süs eşyaları, takılar da vardır. Hâlen de o takılar günümüz takı sanatına eşlik etmektedir.

İnsan, hayatında hep kendisine iyi geleni, güzel geleni, yakışanı aramaya çalışmış, onu yapmaya çalışmıştır. Hani bir söz var: “Herkes kendine yakışanı yapar” diye. Güzel bir laf... Herkes kendine yakışanı yapar; yani kendine neyi yakıştıırıyorsa, karakterine, kişiliğine neyi yakıştıırıyorsa, onu yapıyorsun? Hep öyle değil midir zaten? İnsanlar yaptıklarıyla ilgili kendilerine güçlü bir neden bulurlar, bu nedenler için nasılları sıralarlar. İşte o güçlü nedenler ve nasıllar onlar için yakışandır. Ancak böyle nedenlerini savunabilirler ve neden yaptıklarını ortaya koyabilirler. Hafta sonu yeni vizyona giren Atatürk filmi seyrettim. Filmde, Mustafa Kemal dayısı ile ava çıkıyor ve yırtıcı bir kuş olan doğan avlıyor. Dayısı “Dikkat et, kuşa hemen yanaşma, tehlikeli olabilir, yırtıcı kuşların fitratı budur” diyor. Mustafa Kemal; “Peki fitrat nedir?” diye soruyor. Dayısı “Huydur” diyor. Mustafa Kemal “Peki insanın huyu nedir?” diyor. Dayısı “Doğanı görünce güvercin olur, güvercin görünce doğan olur” diyor. -Neden böyle bir replik var, filmi izleyerek daha da

anlamli kılabilirsiniz. Film hakkında keyfiniz bozacak başka ipucu vermeyeyim.- Aslında öyle değil tabii ki. Hayatta vefa ve saygı diye iki önemli kavram var. Geçmişe saygı, yaşananlara saygı. Bunu daha önceki, “Ayrılık” başlıklı yazımda şöyle ifade etmiştim: ”Sevmeyi becerebiliyorsak, ayrılığı da becermeliyiz, onun uygunluğunu gösterebilmeliyiz. Demek ki yolunda gitmeyen bir şeyler var demesini bilmeliyiz. Tercih etmek vazgeçmektir. Vazgeçmesini bilmek, içine sindirebilmek, uygunluğunu göstermek gerek.” İşte kendine yakışanı yapmak, bu olsa gerek. Makul olmak. Yani makul olmak derken, duygusal olma ile rasyonel olma arasında makul bir sonuca ulaşmak. Hep rasyonel değilsin, hep duygusal değilsin. Yani her ikisinin birleşmesinden çıkan bir sonuçsun; makulsün. Yeni bir tabir ile “Hizalamak”. Hizalama kavramı iş hayatında çok kullanılıyor. Bir işin, bir kararın çok tarafı varsa bunu hizalayalım diyorlar. Yani herkese faydası olsun, herkese eşit olsun, hiç kimsenin hakkı diğerine geçmesin. Yani bana da faydası olsun, karşıya da faydası olsun, bize taraf olmayanlara da faydası olsun. Yani kazan-kazan değil sadece, kazan-kazan-kazandır. Yani iki taraf değil, üç tarafa da katkısı olsun, faydası olsun, değeri olsun. İşte güzel olan her şey burada da var herhâlde. Güzel olan her şeyin bu tanımlar etrafında da birleştiğini düşünüyorum. Makul olmak, hizalamak, yakışanı yapmak, uygunluk göstermek ve diğerleri.

Kasım ayı geldi. Kasım ayı, geçmişte beni çok etkileyen bir aydı ve hâlen de öyledir. Canımdan can gitmişti. Mekânı cennet olsun annemin ve tüm geçmişlerimizin. İnsanları ölümsüzleştiren onların geride bıraktıkları, eserleridir. İnsan fanidir, doğuyor, yaşıyor ve ölüyor. Onu ölümsüz kılan yaptığı güzel işler, bıraktığı eserlerdir. Bu vatana evlat yetiştirirsin, insan yetiştirirsin, eser bırakırsın. Önemli olan o eseri bırakmak. Bu derginin yazarları da, “Malın zekâtı varsa bilginin de zekâtı vardır” sözüyle hareket ederek, güzel olan her şey için, içindeki güzellikleri bu dergiye yazılarıyla eser bırakıyorlar. Güzel olanın peşine düşüyorlar. Bir kişi bile bir kelimedenden nasıplense ne mutlu bize diyerek, güzel olan her şeyin sorusunu sormuş, cevabını almış oluyoruz. Bize de bu mutluluk veriyor, motivasyon oluyor, yazmaya, aktarmaya, eser bırakmaya motive ediyor.

Yazının başına söylediğim gibi kendine yakışanı yapmak. Eylemleri, insanların zihinlerini ortaya koyar. Güven yönetimi diye bir kavram var. “Güven (Sosyal Erdemler ve Refahın Yaratılması)” kitabının yazarı Francis Fukuyama, güvenin %100 olmadığı zaman asıl sorun başlar diyor. Merak edenlerin kitabı incelemesini tavsiye ederim. Güveni başka türlü formüle edemezsin. Farklı kavramlarla bunun üstünü örtemezsin. Ve o güvensizlik, bütün ilişkileri, bütün kurumları yok eden önemli bir kavramdır. Güzellik, insanlar arasında subjektif bir kavramdır ve herkes için farklı anlamlar taşıyabilir. Ancak güven gibi bir kavram da subjektiflik yoktur.

Rönesans Dönemindeki sanatçılar, güzellik kavramını yeniden tanımlayarak, insan bedenini ve doğayı idealize ederek güzellik anlayışını şekillendirdiler. Her şey insanla güzel. Şair ve Yazar Seçil Oğuz ne güzel anlatmış bunu.

Bir insan yüzü güzelleştirebilir.
Acı bir haberi,
Bir insan sözü hafifletebilir.
Mutlu bir anı,
Bir insan daha mutlu yapabilir.
İnsan insana lazımdır.
Ama insan, insana...

Hayatınızda anlarınızı, yaşamınızı güzelleştiren, güzel insanların olması dileğiyle.

Sağlıkla kalın, hoşça kalın.

Yazımın sonunda, coşkuyla 100'üncü yılını kutladığımız Cumhuriyetimiz ile ilgili birkaç söz etmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılında, Cumhuriyetimizin kurucusu başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve bu vatan için şehit düşmüş evlatlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum. Cumhuriyet, Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde kurulduğunda sadece bir devletin doğuşunu değil, aynı zamanda özgürlüğün, eşitliğin ve çağdaşlığın temeliydi.

Cumhuriyetin anlamı, milletin egemenliği ve bireylerin eşit haklara sahip olduğu bir düzenin simgesidir. Bu önemli yıl, bize bu değerlere daha da sıkı sıkıya sarılma ve onları koruma görevi veriyor. Bizler, Cumhuriyetin mirasını yaşatma noktasında büyük bir sorumluluk taşıyoruz ve taşımaya da devam edeceğiz.

Mehmet Ali KESKİNKILIÇ

Güzel Olan Her Şey 2 Yaşında

Güzel olan her şey ilk hücren, biricik bedeninin oluşmaya başlamadan anne karnında o korunaklı, sıcak yuvanda başlar.

Doğum başladığında kabuğundan ayrılırken her şeyin güzel olmadığını dünya seni karşılarırken anlarsın ve ağlamaya başlamak ilk isyandır.

Sıcak bir ekibin ihtimamlı karşılayışı güzele inancını geri getirir, bozbulanık kaderini kabullenirsin henüz onu sorgulama safhasına girmemişsindir.

İlk hücren hala seninledir.

Bölünüp değişen dönüşen hücreler hep ilkinden gelir.

İlk hücren tüm hayatına yol gösterici niteliktedir.

Ayak yapın gelişip yürümede bağımsızlaştığında kendi yolunu kendin keşfedersin; tüm hayatın tek öğretisini aslında 2 yaşında biliyorsundur.

Yaş alıp ilerlemeyi merak eden o 2 yaş inatla devam etmek isteyebilir.

Yaş alıp yaşlanmaya kafa tutabilmek, bilimselliği ekarte edebilmek, yanlı tutumdan kaçınmak asıl güzellik.

Yine de bilimsel yanından bakmaya çalışırsan:

Yaş aldıkça bedeninin esnekliği gibi zihinsel esneklik de kaybolunca tahammül seviyen azalır.

Sen büyüdükçe hücreler bölündükçe en çok hafızayı olumsuz duygular hırpalır. Hücre hafızası muntazam olsa da yıpratıcı, rutinelere bağlı yaşadıkça kronikleşir her şey. Ağrılar, sertleşen diyaframın, kısalan dokuların, azalan toleransın biricik bedenini zorlaman...

Bu zorlamalar güzel olan her şeyi götürmeden esnet, nefeslen, yavaş ilerle.

Hız seni sadece süründürür, vücut adaptasyonun buna uygun fitratta değil.

Av da değilsin avcı da.

Koşuşturduğunda güzel olan her şeyi geride bırakmıyor musun?

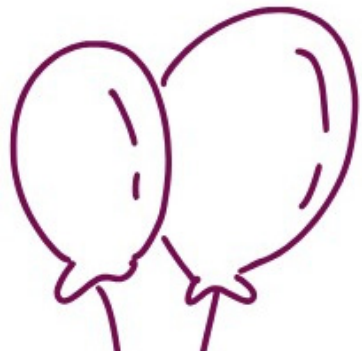
Hayatın getirisi götürüsünden fazla olmamalı.

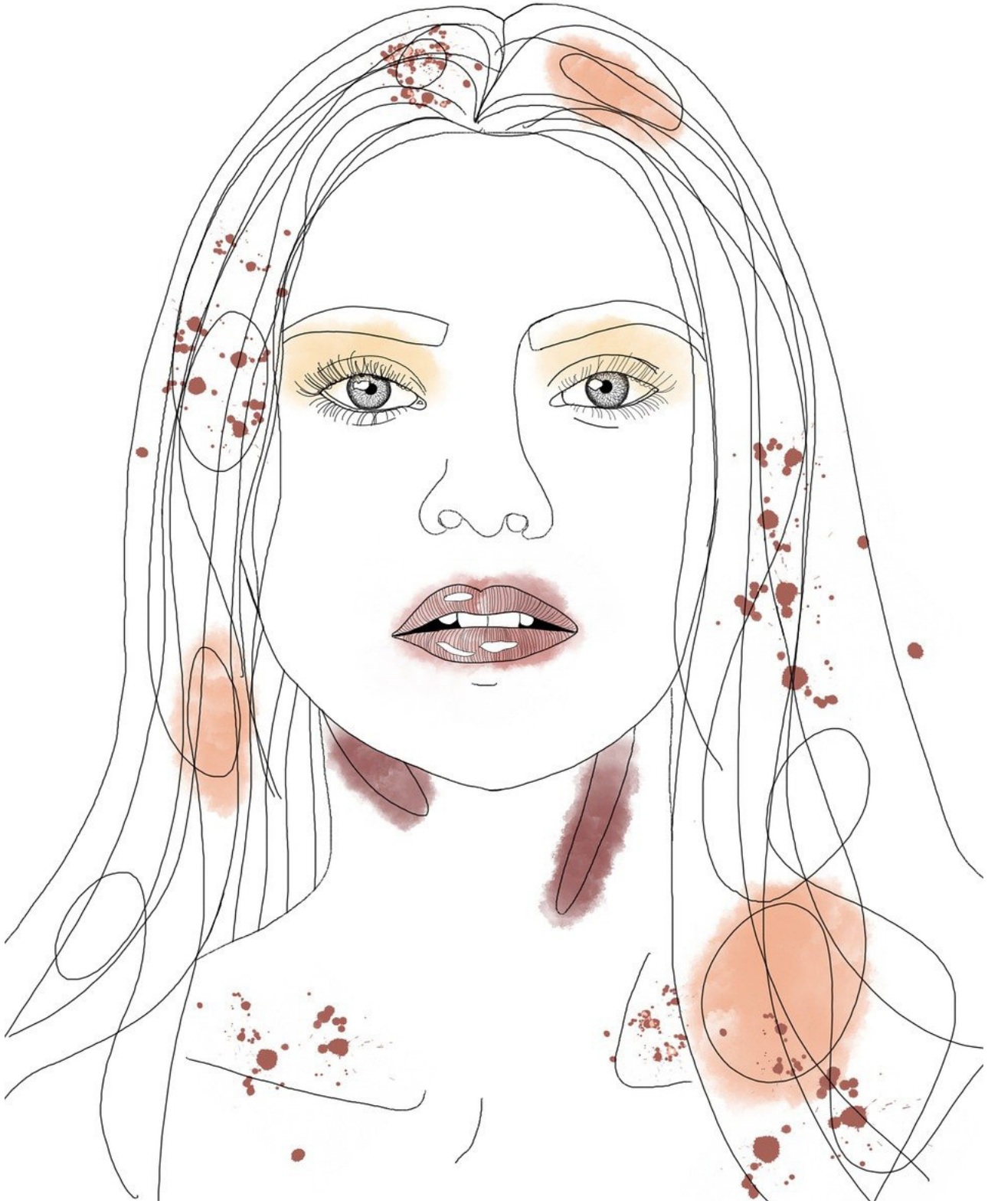
Seni yük altında mahcup bırakmamalı.

Toprak seni geri çağırdığında heyben hafif olmalı.

2 yaş temkinliğinde düşmekten korkarcasına ve bir o kadar hür, beklentisiz, bağımsız ilerlemeli.

Yine de büyümek harika tabii 2 yaş çizgisine dönebilecek o kadim bilgeysen.

Betül UTCU

Rafiye Kalayciođlu

SİZDEN GELEN FOTOĞRAFLAR

Mürsel Koç

Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil dünyanın onunla şekillendirildiği bir çekiçtir.

Bertolt Brecht

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir girişi bulunan bir tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgürlükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştırın çok etkin bir sanat dalı.

Haldun Taner

FİKİR PERVER
Fikir, Sanat ve Edebiyat..

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

 Geleceğimiz Kitapta

 @geleceğimizkitapta